

POSTANOWIENIE

Dnia 18 listopada 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Katarzyna Tyczka-Rote

w sprawie z powództwa Syndyka masy upadłości E. S.A. w upadłości likwidacyjnej
w W.

przeciwko S. K. i M. K.

o uznanie czynności prawnej za bezskuteczną, wydanie ewentualnie zapłatę,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 18 listopada 2015 r.,
na skutek skargi kasacyjnej strony powodowej
od wyroku Sądu Apelacyjnego w Warszawie
z dnia 7 października 2014 r., sygn. akt VI ACa 1980/13,

**odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania
i zasądza od powoda na rzecz pozwanych kwotę 3600 (trzy
tysiące sześćset) zł tytułem kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Powód - Syndyk masy upadłości E. S.A. w upadłości likwidacyjnej z siedzibą w W. wniósł skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 7 października 2014 r. oddalającego jego apelację od wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 21 października 2013 r. Sąd pierwszej instancji oddalił powództwo skierowane przez powoda przeciwko pozwanym S. K. i M. K. o uznanie za bezskuteczną względem masy upadłości E. S.A. umowy ustanowienia odrębnej własności i sprzedaży samodzielnego lokalu mieszkalnego położonego w W. przy Al. [...] wraz z przynależnościami, udziałem w części nieruchomości wspólnej i innymi prawami związanymi z tym lokalem - zawartej w dniu 13 lutego 2009 r., między E. SA w W., a pozwanymi. Podstawę prawną żądania stanowił art. 527 i nast. k.c. oraz art. 134 ust. 1 prawa upadłościowego i naprawczego w zw. z art. 131 tej ustawy. Powód podniósł, że dokonanie zaskarżonej czynności prawnej uszczupliło aktywa spółki o kwotę 842 374,83 zł. Domagał się też zobowiązania pozwanych do wydania mu spornej nieruchomości wraz z przynależnościami i prawami z nią związanymi lub w przypadku, gdy wydanie w naturze nie będzie możliwe, zasądzenia od pozwanych na rzecz powoda kwoty 842 374,83 zł tytułem równowartości ceny rynkowej. Sąd Okręgowy stwierdził, że zaskarżona czynność prawna stanowiła wykonanie umowy z dnia 14 sierpnia 2006 r. o realizację i finansowanie budowy lokalu mieszkalnego - co miało decydujące znaczenie dla oceny zasadności roszczenia pauliańskiego. Spółka E. miała obowiązek spełnić określone w umowie świadczenie polegające na wybudowaniu opisanego w umowie lokalu na warunkach i w terminie w niej określonych a następnie na ustanowieniu jego odrębnej własności i sprzedaży tego lokalu na rzecz pozwanych za ustaloną w umowie cenę. Zdaniem Sądu wartość lokalu należało oceniać na datę zawarcia umowy rezerwacyjnej, pozwani uiścili bowiem całość ceny przed podpisaniem umowy, wobec czego nie można przypisać im złej wiary.

Rozpoznający sprawę na skutek apelacji powoda Sąd Apelacyjny podzielił ustalenia faktyczne i wnioski prawne Sądu Okręgowego i stwierdził, że nie zostały

spełnione przesłanki z art. 527 i nast. k.c., wobec czego powództwo nie mogło być uwzględnione.

W skardze kasacyjnej opartej na obydwu podstawach z art. 398³ § 1 k.p.c. powód zarzucił naruszenie art. 382 k.p.c. w związku z art. 299 k.p.c. oraz z art. 227 k.p.c. i art. 232 zd. 2 k.p.c.; art. 299 k.p.c. w związku z art. 232 zd. 2 k.p.c.; art. 328 § 2 k.p.c. w związku z art. 391 § 1 k.p.c.; art. 378 k.p.c.; art. 381 k.p.c. oraz art. 382 k.p.c. Ponadto zarzucił błędną wykładnię art. 65 § 1 i § 2 k.c., art. 353¹ k.c., art. 158 k.c., błędną wykładnię i niewłaściwe zastosowanie art. 527 § 1 k.c. i niezastosowanie art. 528 k.c., które to naruszenie spowodowało błędne zastosowanie przez Sąd II instancji przepisu art. 527 § 1 k.c. w związku z art. 6 k.c.,

Skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy Sądowi II instancji do ponownego rozpoznania, ewentualnie o jego uchylenie i orzeczenie co do istoty sprawy, poprzez uwzględnienie wytoczonego powództwa w całości.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną powoda pozwani wnieśli o odmowę przyjęcia do rozpoznania skargi kasacyjnej ewentualnie, o jej oddalenie w całości oraz o zasądzenie od powoda na rzecz pozwanych zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.

Sąd Najwyższy zważył co następuje.

Skarga kasacyjna ukształtowana została w przepisach kodeksu postępowania cywilnego jako środek odwoławczy o szczególnym charakterze, nakierowany na ochronę interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa i jednolitości wykładni, nie zaś jako ogólnie dostępny środek zaskarżenia orzeczeń nie satysfakcjonujących stron. Realizacji tego celu służy instytucja tzw. przedsądu, ustanowionego w art. 398⁹ k.p.c., w ramach którego Sąd Najwyższy dokonuje wstępnej oceny sprawy przedstawionej mu ze skargą kasacyjną. Zakres przeprowadzanego badania jest ograniczony do kontroli, czy w sprawie występują przewidziane w art. 398⁹ § 1 pkt 1 - 4 k.p.c. okoliczności uzasadniające przyjęcie skargi do rozpoznania. Skarżący uzasadnił potrzebę przyjęcia jego skargi do rozpoznania wystąpieniem przesłanki przewidzianej w art. 398⁹ § 1 pkt 4 to znaczy oczywistą zasadnością tej skargi która przejawia się jego zdaniem w naruszeniu

przez zaskarżone orzeczenie przepisów prawa materialnego - art. 65 § 1 i § 2 k.c., art. 353 k.c., art. 158 k.c., art. 527 § 1 k.c., art. 528 k.c., art. 6 k.c. jak i przepisów postępowania: art. 382 k.p.c. w związku z art. 299 k.p.c. oraz z art. 227 k.p.c. i art. 232 zd. 2 k.p.c., art. 299 k.p.c. w związku z art. 232 zd. 2 k.p.c., art. 328 § 2 k.p.c. w związku z przepisem art. 391 § 1 k.p.c., art. 378 k.p.c., art. 381 k.p.c. oraz art. 382 k.p.c., co czyni ją w pełni zasadną.

Oczywista zasadność skargi kasacyjnej, o której mowa w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., zachodzi tylko wtedy, gdy dla przeciętnego prawnika z samej treści skargi - bez pogłębionej analizy i jurydycznych dociekań - w sposób jednoznaczny wynika, że wskazane w niej podstawy zasługują na uwzględnienie. Skarżący, powołując się na przesłankę przewidzianą w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. powinien wykazać oczywistą zasadność skargi kasacyjnej przejawiającą się kwalifikowanym charakterem naruszenia przepisów prawa, prowadzącą do wniosku, że zaskarżone orzeczenie jest jaskrawo nieprawidłowe (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 15 lipca 2015 r., IV CSK 17/15, LEX nr 1770910). Niniejsza skarga nie spełnia tych warunków. W judykaturze podkreśla się, iż przesłanką przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania nie jest samo, nawet oczywiste naruszenie konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego, lecz sytuacja, w której naruszenie to spowodowało wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia. Sam zarzut naruszenia (nawet oczywistego) określonego przepisu (przepisów) nie prowadzi wprost do oceny, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (por np. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 7 stycznia 2003 r., I PK 227/02, OSNP 2004/13/230). Wskazane przez skarżącego argumenty dotyczące naruszenia przepisów postępowania dotyczą niepodjęcia przez Sąd aktywności dowodowej z urzędu, co jest zarzutem o niewielkiej mocy, szczególnie w postępowaniu, w którym obie strony korzystały z fachowej pomocy prawnej. Dotyczą także wadliwości uzasadnienia, co jedynie w wyjątkowych wypadkach może stanowić skuteczny zarzut kasacyjny, lecz nawet wówczas wpływ braków uzasadnienia na stwierdzenie oczywistej błędności orzeczenia jest wątpliwy. Dalej skarżący podnosi nierozpoznanie zarzutu apelacyjnego, że zachodziły podstawy do uznania umowy zawartej z pozwanymi za czynność bezpłatną, co w sytuacji, kiedy pozwani zapłacili za nabyte prawa ponad 300 tys. zł wyklucza przyjęcie, że rozważenie tego zarzutu

miałoby oczywisty wpływ na odmienną treść rozstrzygnięcia. Zarzut nieprzeprowadzenia dowodów zawnioskowanych w postępowaniu apelacyjnym nie może być oczywiście uzasadniony, skoro w skardze brak wyjaśnienia jakie fakty miałyby zostać ustalone w tej drodze. Zarzuty naruszenia prawa materialnego bazują przede wszystkim na argumencie o nieważności umowy realizacyjnej z powodu niezachowania formy aktu notarialnego i wadliwym stanowisku Sądów obu instancji, że przeniesienie na pozwanych praw do lokalu i praw powiązanych nie stanowiło wykonanie zobowiązania ciążącego na spółce E.. Nie jest to argument przekonujący o oczywistości skargi, ponieważ – co wskazuje w skardze sam skarżący, niedochowanie formy aktu notarialnego umowy deweloperskiej ma takie znaczenie, że umowa nie rodzi skutków w zakresie roszczeń rzeczowych, pozostaje ona jednak ważna i jej niewykonanie pociąga za sobą obowiązki odszkodowawcze (por. wyroki Sądu najwyższego z dnia 29 lutego 2008 r., II CSK 463/07, M.Pr. 2008/7/34, z dnia 30 czerwca 2008 r., IV CK 521/03, nie publ., z dnia 18 lutego 2011, I CSK 275/10, nie publ., z dnia 20 czerwca 2013 r., IV CSK 705/13, nie publ.). Również wywody powoda odnoszące się do wadliwej wykładni umów zawartych przez strony nie przekonują o oczywistej zasadności skargi, ponieważ wobec rozbieżnych twierdzeń stron o znaczeniu umowy konieczne było ustalenie jej rozumienia według kryteriów obiektywnych, a stanowisko przyjęte przez oba Sądy nie razi oczywistymi błędami. W związku z tym przesłanka przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazana przez powoda nie wystąpiła. Okoliczności sprawy nie wskazują także, aby zachodziły inne podstawy przewidziane w art. 398⁹ § 1 k.p.c.

Z tych przyczyn Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ k.p.c. odmówił przyjęcia tej skargi do rozpatrzenia.

Orzeczenie o kosztach postępowania kasacyjnego wynika z treści art. 98 § 1 i 3 k.p.c., art. 108 § 1 k.p.c. w zw. z art. 398²¹ i art. 391 § 1 k.p.c., a wysokość tych kosztów z postanowień § 2 ust. 1 i 2, § 6 pkt 7 i § 13 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (jedn. tekst: Dz.U. z 2013 r., poz. 461).

